

Fotograf Arthur Sand velger pensjonisttilværelsen

– etter 46 år i etnologiens og kulturhistoriens tjeneste

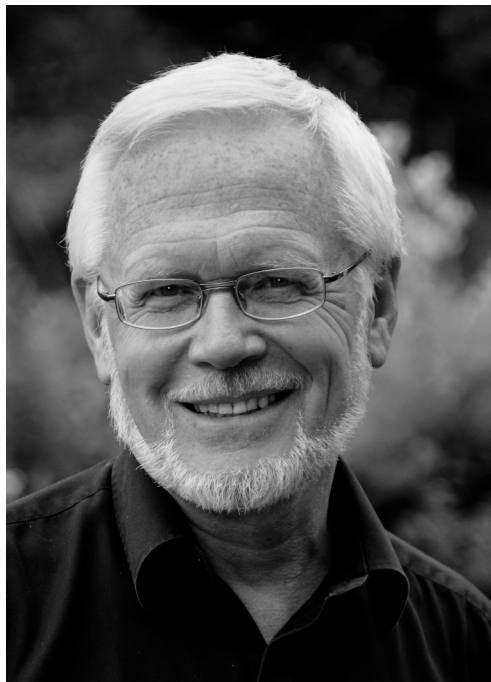
Arthur Sand (f. 1946) har bestemt seg for å nyte sitt otium fra juni 2013. Ingen har så lang fartstid i og for faget ved Universitetet i Oslo som Arthur. Han ble ansatt som fotograf ved Institutt for folkelivsgransking som 21-åring, i 1967. Fra da av og frem til 2013 har han uopphørlig bistått etnologene ved Universitetet i Oslo, og etter hvert også forskere fra en rekke andre HF-fag ved UiO.

Arthur har arbeidet trutt og jamt for etnologene, mens instituttene har kommet

og gått. Institutt for folkelivsgransking ble til Institutt for etnologi (1983), som så inngikk i Institutt for kulturstudier og samfunnsfag (1990), som så ble til Institutt for kulturstudier (1994), og til slutt til Institutt for kulturstudier og orientalske språk (2005–). Han har fulgt faget fra tidlige år på den nybygde campusen på Blindern (Henrik Wergelands hus), via Lektorenes hus i Wergelandsveien (1970–73), til Norsk Sjøfartsmuseum på Bygdøy (1973–90), og tilbake til Blindern. Ved siste omorganisering ble Arthur formelt plassert under fakultetet, men det betyr ikke at kulturhistorikerne ikke fortsatt har regnet ham som 'sin mann'.

Arthurs hovedoppgave fra starten var å bistå med oppbygningen av et etnologisk arkiv for materiell kultur – et "Sentralregistratur for gjenstandsmateriale". Det var daværende professor Knut Kolsruds kongstanke. Arkivet skulle være et supplement til museenes gjenstandssamlinger og ha en kildefunksjon for fremtidig forskning.

Gjennom 1960- og 1970-tallet deltok han i alle instituttets aktiviteter: registreringer av inventar på storgårder og av gjenstandssamlingene i en rekke lokalmuseer, og registrering av kulturminner i høyfjellet i forbindelse med vassdragsregulering. Han var med på dokumentasjonsprosjekter for instituttet sammen med Norsk Film –

Arthur Sand måtte ofte gjøre 'mørkeromsarbeid' i felten. Her med en skiftepose, kalt 'fomleposen', omkring 1970. Fomleposen var med på de fleste registreringsoppdrag og feltarbeidsreiser. Fotograf ukjent.

spesielt omkring samiske forhold i Finnmark. Han har samarbeidet tett med våre forskere, ute og hjemme, i felten og i laben. Hans feltarbeidsoppdrag helt opp til i dag, er utallige, og han har dokumentert mange av instituttets ekskursjoner. Ikke minst har han forvaltet instituttets fotoarkiv.

Stillingsstrukturen med fotograf og tegnere var unikt i en etnologisk arkivsammenheng. Professorens planer om et sentralregistratur for materiell kultur skulle komme til å lide havari, men instituttets fotoarkiv har i ettertid vist seg som en etterspurt ressurs. Og Arthur selv skulle vise seg å bli en av Oslo-etnologiens viktigste ressurser.

Arthur har bistått svært mange av de par hundre magistergrads- og hovedfagsstudentene som har avlagt eksamen ved UiO, og han har ytt uvurderlige tjenester for alle de vitenskapelig ansatte ved instituttet og deres prosjekter.

Arthurs innsats og tjenestevillighet har gitt publikasjonene fra UiO – bøker så vel som artikler – en særegen kvalitet som knapt noe annet vitenskapelig miljø i etnologi eller kulturhistorie har kunnet oppvise. Og hva hadde vel det visuelle inntrykket av tidsskrifter som *Dugnad* og *Tidsskrift for kulturforskning* vært – uten Arthurs innsats?

Arthurs avgang vil bety et reelt og følbart faglig tap for det kulturhistoriske miljøet ved UiO. Kulturhistorikerne takker ham for 46 års utrettelig innsats for faget.

Bjarne Rogan